

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1384/01
Zo dňa: 03.06.2015
Z-007010/2015/1070/BVA

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 7
Počet príloh: 0

PROTOKOL

o výsledku kontroly
evidencie a nakladania s pozemkami obcí

Obec Jelšovec

Banská Bystrica august 2015

Zhrnutie

Kontrola evidencie a nakladania s pozemkami obcí bola vykonaná na základe schváleného plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2015. Návrh na zaradenie kontrolnej akcie do plánu kontrolnej činnosti vyplynul z rozdielnych údajov o pozemkoch pri analýze údajov z rôznych zdrojov, konkrétne informácií zverejňovaných Datacentrom, účtovných závierok obcí zverejnených v registri účtovných závierok a údajov z informačných systémov katastrálnych odborov okresných úradov. Kontrola bola zameraná na pozemky, ktoré obec vo svojom účtovníctve neevidovala, resp. evidovala v nulovej hodnote.

Účelom kontroly bolo komplexné posúdenie evidencie a nakladania s pozemkami. Vzhľadom na nesprávnu evidenciu pozemkov bolo zámerom kontroly vyčíslieť hodnotu pozemkov vo vlastníctve obce a jej podiel na celkovej hodnote majetku, ktorá bola v kontrolovanom období obcou nesprávne vykazovaná v účtovných závierkach.

Okrem poukázania na nesprávnu evidenciu a vykazovanie pozemkov bola kontrola zameraná aj na prípadné predaje, kúpy, zámeny alebo nájmy pozemkov obce a zaúčtovanie príjmov z predajov, resp. nájmov týchto neocenených pozemkov.

Kontrolou bola preverená aj účinnosť kontrolného systému obce v súvislosti s nesprávnou evidenciou pozemkov, t. j. činnosť hlavného kontrolóra, povinnosť overovania účtovných závierok a výročných správ audítorom a prípadné kontroly iných externých inštitúcií zamerané na kontrolovanú oblasť.

Kontrolou bolo zistené, že obec nepostupovala v súlade s niektorými všeobecne záväznými právnymi predpismi, pričom nedostatky boli zistené v oblasti evidencie a vykazovania pozemkov, kde obec nevedla analytickú evidenciu pozemkov, nevykonala inventarizáciu pozemkov, na účte 031 - Pozemky, neevidovala žiadne pozemky a to aj napriek tomu, že podľa listov vlastníctva obec vlastnila pozemky. Zároveň bolo zistené, že obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v účtovnej závierke a finančnom výkaze FIN 2-04 za obdobie rokov 2012 až 2014 a že v kontrolovanom období nevypracovala záverečné účty a výročné správy.

Ocenením pozemkov vo vlastníctve obce podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady by sa v súčasnosti celková hodnota majetku obce zvýšila v porovnaní s celkovou hodnotou majetku obce k 31.12.2014 takmer 125 násobne.

Nesprávne vykazovanie pozemkov v účtovných závierkach a finančných výkazoch FIN 2-04 v rokoch 2012 až 2014 bolo nad významnosť 2 % z celkového majetku obce stanovenú pre kontrolu.

Kontrolou predaja, kúpy, zámeny a nájmu pozemkov bolo zistené, že obec v kontrolovanom období nepredala, nekúpila, nezamenila a ani nedala do nájmu žiaden pozemok.

Pri preverovaní kontrolného systému bolo zistené, že obec v kontrolovanom období nemala hlavného kontrolóra, v obci nebola vykonaná žiadna externá kontrola zameraná na oblasť pozemkov a účtovné závierky a ani ich súlad s výročnými správami nebol overený audítorom, čo poukazuje na nefungovanie kontrolných mechanizmov obce v kontrolovanom období.

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej aj „NKÚ SR“) č. 1384/01 z 03.06.2015 vykonali:

Ing. Vladimír Bahýl, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Miroslav Štefánik, člen kontrolnej skupiny

kontrolu evidencie a nakladania s pozemkami obcí, ktorej účelom bolo preveriť evidenciu a nakladanie s pozemkami so zameraním na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 10.06.2015 do 10.08.2015 v kontrolovanom subjekte:

Obec Jelšovec, Jelšovec 74, 985 32 Veľká nad Ipľom, IČO 00647331

za kontrolované obdobie rokov 2012 až 2014.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov pre kontrolu verejného sektora (ISSAI 100) a kontrolu súladu (ISSAI 400) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami a kontrolný systém súvisiaci s oblasťou pozemkov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Charakteristika kontrolovaného subjektu

Obec Jelšovec je podľa čl. 65 ods. 1 Ústavy SR právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce prostredníctvom verejných zhromaždení obyvateľov obce, hlasovaním obyvateľov obce a najmä prostredníctvom volených zástupcov obecného zastupiteľstva a starostu obce. Činnosť obce je upravená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).

Obec Jelšovec sa nachádza v Banskobystrickom kraji, okres Lučenec. Podľa údajov Štatistického úradu SR k 31.12.2014 mala obec 314 obyvateľov. Celkový majetok obce k 31.12.2014 mal netto hodnotu 4 520,39 eur.

Na účte 031 – Pozemky obec v kontrolovanom období neevidovala žiadne pozemky.

Podľa údajov poskytnutých katastrálnym odborom Okresného úradu v Lučenci vlastnila obec k 26.05.2015 pozemky o celkovej výmere 451 480 m². Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky vykonal na základe poskytnutých údajov ocenenie pozemkov vo vlastníctve obce podľa príloh č. 1 a 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov

Údaje o pozemkoch vo vlastníctve obce rozdelených podľa jednotlivých druhov a ich jednotkovej ceny sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka: Pozemky vo vlastníctve obce

druh pozemku	výmera v m ²	cena za m ² (v eur)	hodnota (v eur)
zastavané plochy a nádvorcia	132 467	1,3200	174 856,44
záhrady	1 468	1,3200	1 937,76
trvalé trávnaté porasty	12 195	0,0783	954,87
orná pôda	19 441	0,3316	6 446,64
vodné plochy	-	1,3200	0,00
ostatné plochy	285 909	1,3200	377 399,88
lesné pozemky	-	1,3200	0,00
pozemky SPOLU	451 480	-	561 595,59
celkový majetok obce (netto) k 31.12.2014	-	-	4 520,39
celkový majetok obce (netto) po ocenení pozemkov	-	-	566 115,98
rozdiel v celkovej hodnote majetku po ocenení pozemkov	-	-	12 423,61 %

Zdroj: - údaje z katastrálneho odboru Okresného úradu Lučenec
 - ocenenie pozemkov NKÚ SR podľa príloh č. 1 a 2 zákona č. 582/2004 Z. z.

Pozn.: výmery parciel v m² sú uvedené spolu (register C + E)

V tabuľke je uvedená aj celková hodnota majetku obce pred a po ocenení pozemkov. Z týchto údajov vyplýva, že celková hodnota majetku obce by sa po uvedenom spôsobe ocenenia zvýšila o 12 423,61 %.

2 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami

2.1 Evidencia a vykazovanie pozemkov

V súvislosti s kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami bola preverená ich evidencia, pričom bolo zistené, že obec nevedla analytickú evidenciu pozemkov.

Tým že obec nevedla analytickú evidenciu pozemkov, nekonala v súlade s § 25 ods. 4 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, podľa ktorého sa analytická evidencia vedie podľa jednotlivých zložiek dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku a slúži na jeho identifikáciu a obsahuje najmä názov alebo opis majetku, číselné označenie, dátum jeho obstarania a uvedenia do užívania, dátum zaúčtovania na účte účtovej skupiny 01, 02 a 03, ocenenie, údaje o zvolenom postupe odpisovania, sadzby odpisov, sumy odpisov za účtovné obdobie, zostatkovú cenu, dátum a spôsob vyradenia. V analytickej evidencii dlhodobého majetku sa uvádza aj vecné bremeno k dlhodobému majetku, transfer, z ktorého bol dlhodobý majetok obstaraný, záložné právo k dlhodobému majetku a podobne.

Obec nekonala ani v súlade s § 7 ods. 2, písm. d) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je obec povinná viesť majetok v účtovníctve podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Kontrola preverila správnosť inventarizácie pozemkov obce. Bolo zistené, že v rokoch 2012 až 2014 obec neinventarizovala pozemky. Tým, že obec neinventarizovala pozemky, nekonala v súlade s § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa § 29 a 30.

Kontrolou evidencie majetku bolo zistené, že obec na účte 031 - Pozemky, neevidovala žiadne pozemky a to aj v prípade pozemkov, ku ktorým mala vlastnícke právo zapísané v listoch vlastníctva číslo 126, 153, 154, 155, 303, 553, 921.

Tým, že obec v účtovníctve neevidovala pozemky, nebolo podľa § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve účtovníctvo obce správne, pretože účtovná jednotka nevedla účtovníctvo podľa tohto zákona.

Okrem toho tým, že pozemky vo vlastníctve obce neboli ocenené, nebola splnená povinnosť v zmysle § 24 ods. 1 písm. b) zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná oceňovať majetok ku dňu zostavenia účtovnej závierky.

V súvislosti s neevidovaním pozemkov obce na účte 031 – Pozemky, bolo zistené, že obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v účtovnej závierke, t.j. v súvahe za roky 2012 až 2014 a poznámkach za roky 2013 a 2014.

Na základe uvedeného kontrolovaný subjekt nepostupoval v zmysle § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Zároveň nepostupoval ani v súlade s § 3 Opatrenia MF SR č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (ďalej len „Opatrenie MF SR č. MF/25755/2007-31“), podľa ktorého sa poznámky zostavujú tak, aby informácie v nich uvedené boli užitočné, významné, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé.

Poznámky za rok 2012 neboli vypracované v súlade s prílohou č. 3 k Opatreniu MF SR č. MF/25755/2007-31, nakoľko neboli kompletne a obsahovali len časť „všeobecné údaje“ t.j. neobsahovali údaje o majetku obce. Z uvedeného dôvodu nebolo možné posúdiť či obec uviedla správne údaje o pozemkoch aj v poznámkach za rok 2012.

Správnosť vykazovania hodnoty pozemkov bola preverená vo finančnom výkaze o vybraných údajoch z aktív a pasív subjektu verejnej správy FIN 2-04 (ďalej len „výkaz FIN 2-04“) za obdobie rokov 2012 až 2014.

V súvislosti s neevidovaním pozemkov obce na účte 031 – Pozemky, bolo zistené, že v kontrolovanom období obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v predmetnom finančnom výkaze FIN 2-04.

Obec z dôvodu nesprávneho vykazovania údajov o pozemkoch vo finančnom výkaze FIN 2-04 nekonala v roku 2012 v súlade s § 1 ods. 1 a 2 opatrenia MF SR č. MF/20414/2007-31 a v roku 2013 a 2014 v súlade s opatrením MF SR č. MF/21513/2012-31, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy.

V zmysle prílohy č. 1 k Európskym vykonávacím smerniciam pre kontrolné štandardy INTOSAI č. 12 – Závažnosť zistení a riziko kontroly bola stanovená pre uvedenú oblasť kontroly významnosť 2 % z celkovej hodnoty majetku obce.

Nesprávne vykazovanie pozemkov v účtovných závierkach a finančných výkazoch FIN 2-04 v rokoch 2012 až 2014 bolo nad významnosť 2 %, stanovenú z celkového majetku obce.

Na základe uvedeného môžeme konštatovať, že kontrolou boli zistené významné zistenia, ktoré ovplyvnili správnosť vykázaných aktív.

Z dôvodu nevypracovania záverečných účtov a výročných správ obce za roky 2012 až 2014 nemohla byť overená správnosť vykázania aktív a pasív v predmetných dokumentoch.

Tým, že obec nevypracovala záverečné účty za obdobie rokov 2012 až 2014, nekonala v súlade s § 16 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“), podľa ktorého je obec povinná po skončení rozpočtového roka spracovať údaje o rozpočtovom hospodárení do záverečného účtu obce.

Tým, že obec nevypracovala výročné správy za obdobie rokov 2012 až 2013, nekonala v súlade s § 20 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého je obec povinná vypracovať výročnú správu, ktorej súlad s účtovnou závierkou zostavenou za to isté účtovné obdobie musí byť overený audítorom.

2.2 Predaj, kúpa, zámena a nájom pozemkov

Pri kontrole dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri predaji, kúpe, zámene a nájme pozemkov bolo zistené, že obec v rokoch 2012 až 2014 nepredala, nekúpila, nezamenila a ani nedala do nájmu žiaden pozemok obce.

3 Kontrolný systém

Cieľom kontroly bolo zhodnotiť účinnosť kontrolného systému pri nakladaní s majetkom obce preverení vybraných povinností hlavného kontrolóra, vykonania kontrol týkajúcich sa oblasti pozemkov externými inštitúciami a overenia účtovných závierok a výročných správ audítorom.

Kontrolu plnenia vybraných povinností hlavného kontrolóra v zmysle zákona o obecnom zriadení nebolo možné vykonať, pretože obec z kontrolovaného obdobia rokov 2012 až 2014 nepredložila žiadne písomné doklady, ktoré by preukazovali jeho činnosť (plány kontrolnej činnosti, správy, stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce).

Podľa písomného vyjadrenia starostky „v rokoch 2012 až 2014 obec nemala hlavného kontrolóra, ktorý by vykonával túto činnosť na základe pracovno-právneho vzťahu.“

V roku 2014 obec vykonala výberové konanie na funkciu hlavného kontrolóra. Vybraný uchádzač pred uzatvorením pracovnej zmluvy nastúpil na predčasný starobný dôchodok.

Tým, že obec v rokoch 2012 a 2013 nemala hlavného kontrolóra, nekonala v súlade s § 4 ods. 3 písm. e) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého obec pri výkone samosprávy utvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon.

Počas výkonu kontroly obec pripravovala vyhlásenie nového výberového konania na funkciu hlavného kontrolóra.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Podľa vyjadrenia starostky v rokoch 2012 až 2014 neboli v obci vykonané žiadne externé kontroly zamerané na oblasť pozemkov.

Kontrolu plnenia povinností obce v oblasti vykonávania auditu účtovnej závierky nebolo možné vykonať, pretože obec nepredložila žiadne doklady preukazujúce ich vykonávanie za roky 2012 až 2014.

Tým, že si obec v rokoch 2012 a 2013 nedala overiť účtovnú závierku audítorom, nekonala v súlade s § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého je obec povinná dať si overiť účtovnú závierku podľa osobitného predpisu.

Obec za roky 2012 a 2013 neoverila súlad výročných správ s účtovnými závierkami z dôvodu ich nevypracovania. Preverenie splnenia povinnosti overenia výročnej správy s účtovnou závierkou za rok 2014 nebolo možné vykonať z dôvodu jej nevypracovania do dňa ukončenia kontroly.

V roku 2014 obec uzatvorila zmluvu s audítorskou spoločnosťou v Lučenci. V čase výkonu kontroly nebol audítorom overený súlad výročnej správy s účtovnou závierkou za rok 2014.

Hodnotenie kontrolného systému so zameraním na oblasť evidencie pozemkov poukazuje na nefungovanie kontrolných mechanizmov obce v kontrolovanom období.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 10.08.2015

Ing. Vladimír Bahýl
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Miroslav Štefánik
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bola oboznámená dňa 24.08.2015

Mgr. Viera Sárová
starostka